

۱۳

با توجه به سؤالات داده شده پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) همراه، همراهان (۲) جانور، جانوران (۳) نهان، پنهان (۴) درخت، درختان

ب: کدام واژه، شعر را کامل می‌کند؟

« آشنا کرد چشم من به کتاب داد خیرم از هر باب »

- (۱) شوق (۲) توفیق (۳) محبت (۴) هوای

پ: املاي کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) سراغ (۲) مشقول (۳) لغزند (۴) حلزون

خوانش و پردازش

۱۴

متن را بخوان و به سؤالات پاسخ بده.

روزی حکیمی به شاگردانش گفت: فردا هر کدام یک کیسه بیاورید و در آن به تعداد آدم‌هایی که دوستشان ندارید و از آن‌ها بدتان می‌آید پیاز قرار دهید. روز بعد همه همین کار را انجام دادند و حکیم گفت: هر جا که می‌روید این کیسه را با خود حمل کنید شاگردان بعد از چند روز خسته شدند و به حکیم شکایت بردند که: پیازها گندیده و بوی تعفن گرفته است و ما را اذیت می‌کند. حکیم پاسخ زیبایی داد: این شبیه وضعیتی است که شما کینه‌ی دیگران را در دل نگه دارید. این کینه قلب و دل شما را فاسد می‌کند و بیشتر از همه خودتان را اذیت خواهد کرد، پس بیخشید و بگذرید تا آزار نینید.

پیاز

الف: شاگردان در کیسه‌ها چه چیزی حمل می‌کردند؟

ب: چرا شاگردان شکایت کردند؟

چون پیازهای داخل کیسه‌ها، گندیده و بوی تعفن گرفته بودند

پ: چه چیزی قلب و دل را فاسد می‌کند؟

کینه و دشمنی

ت: شما با کسانی که از آن‌ها بدتان می‌آید چه رفتاری دارید؟

بر عهده‌ی دانش آموز

(مثلا: از او فاصله میگیرم یا نسبت به آن

بی اهمیت میشوم ..)

نکات مهم و دستوری

دروس ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴ فارسی
- برای مطالعه -

دستور زبان درس دهم یار مهربان

نکات مهم

* کتاب خوب یار و دوست مهربان ما است.

* ما باید در نگه داری کتاب هایمان بکوشیم و آن ها را تمیز و مرتب نگه داریم.

* با خواندن کتاب ، علم و دانش ما بیش تر می شود.

* در این درس کتاب انگار جان دارد و با ما صحبت می کند. (جانبخشی)

با اضافه کردن واژه ی « مند » به بعضی از کلمات می توان کلمه های

جدیدی با معنای تازه ساخت.

پسوند (مند)

مانند: دانش + مند ← دانشمند (یعنی کسی که دانش دارد).

* چون **بند** کوتاه است نوشتن درباره یک موضوع کلی در یک بند ممکن نیست. یادمان باشد حتما موضوع کلی را به موضوعات کوچک تقسیم کنیم و درباره ی موضوع خود با یکدیگر گفت و گو کنیم تا بهتر و زیباتر بنویسیم.

* شاعر شعر " **نقاش دنیا** " خانم نسرین صمصامی است .

فعل : کلمه ای است که آخر جمله می آید و معنای جمله را تمام می کند.

با تغییر فعل جمله، می توانیم معنی آن را عوض کنیم و جمله هایی با معنای جدیدی بسازیم.

مانند: زهرا آمد. زهرا خورد. زهرا نشست.

دستور زبان درس یازدهم نویسنده ی بزرگ

نکات مهم

***سعدی** یکی از شاعران ایرانی است. کتاب های "**بوستان**" و "**گلستان**" از کتاب های او می باشد. سعدی اهل شیراز بود. آرامگاه این نویسنده و شاعر بزرگ در شهر شیراز است.

«**ستان**» پسوندی فارسی است که به معنی (**جا ، مکان و سرزمین**) است.

این پسوند با چسبیدن به کلمه ای ، گاهی اشاره به **مکان موقت** می کند .

مثل : بیمار + ستان ← بیمارستان (جایی که در آن بیمار است.)

و گاهی اشاره به مکانی می کند که چیزی در آن زیاد باشد .

مثل : گل + ستان ← گلستان (جایی که گل بسیار وجود دارد.)

که نشان دهنده ی مکانی است که تعداد زیادی از آن چیز (گل و ...) وجود

دارد و مثال های دیگر مانند : افغانستان ، ارمنستان ، نخلستان

حکایت: داستان کوتاهی است که از روزگار گذشته بر جای

مانده است و با پند و اندرز همراه است و تجربه ای از زندگی

را بازگو می کند.

نثر کهن: زبان در طول سالیان دراز، تغییر و تحولات زیادی

داشته است. در گذشته زبان فارسی با شکل امروزی آن تفاوت

زیای داشته و در آن از کلمات دشوار و پیچیده ای استفاده

می شده که امروز فهم آن کلی برای ما سخت به نظر می رسد.

مانند: متن درس نویسنده ی بزرگ که یک نثر کهن از کتاب گلستان

سعدی است. (برای خواندن این نوع متن ها باید آنها را به فارسی ساده و امروزی برگردانیم.

*نویسنده ی بخوان و بیندیش " **خواب خلیفه** " آقای محمد میر کیانی است.
*حکایت " راز جعبه " در مورد رازداری است.

دستور زبان درس دوازدهم ایران عزیز

نکات مهم

*کشور عزیز ما ایران است . کشور ما شاعران ، نویسندگان ، دانشمندان و پهلوانان بسیاری دارد.

*ما باید به پرچم کشور خود احترام بگذاریم و در مقابل دشمنان از کشور دفاع کنیم.

*ما دانش آموزان وظیفه داریم که خوب درس بخوانیم تا برای کشورمان "ایران" فرد مفیدی باشیم.

با اضافه کردن « **دان** » به آخر بعضی از کلمات ، کلمات جدیدی با معانی تازه ، ساخته می شوند.

« **دان** » به معنی (**جا و مکان**) است.

مانند: گل + دان ← گلدان (یعنی جای گل)

نمک + دان ← نمکدان (یعنی جای نمک)

*گاهی برای بیان عواطف و احساسات از نوشته های زیبایی که اغلب دارای آهنگ است ، استفاده می شود به این گونه نوشته ها **شعر** می گویند. ***شعر** یکی از بخش های مهم کتاب فارسی است و چه خوب است که شعرها را زیبا بخوانیم و آنها را حفظ کنیم . مانند : شعر "**ایران عزیز**" به کسی که شعر می گوید، **شاعر** گفته می شود.

دستور زبان درس چهاردهم ایران آباد

نکات مهم

* کشور عزیزمان **ایران** نام دارد.

* در این درس با تاریخ ، زبان ، پرچم ، آب و هوای "**ایران**" آشنا می شویم.

* مرزنشینان انسان هایی پرتلاش هستند که نگهبان اصلی کشور هستند و در مناطق مرزی زندگی می کنند .

* تکیه به قرآن و اسلام و پیروی از رهبر باعث اتحاد مردم می شود.

* خلبانانی چون شهید عباس دوران ، احمد کشوری ، علی اکبر شیروودی ، عباس بابایی ، مصطفی اردستانی و... دلاوران پرواز کردند و میهن را حفظ کردند.

* ما اگر همیشه یاور هم باشیم و از خدای بزرگ یاری بجوییم ، موفق می شویم.

اضافه کردن نشانه ی «**ی**» به آخر بعضی از کلمات که مربوط به شغل می شود

کلمات جدیدی ساخته می شوند که محل کار آن شغل را معرفی می کند.

مانند: عکاس + ی ← عکاسی

عکاس کسی است که عکس می گیرد و عکاسی محل کار اوست.

قصاب + ی ← قصابی

قصاب کسی است که گوشت می فروشد و قصابی محل کار اوست.

همانطور که مشاهده می کنید واژه ی « آمدند » با هر کدام از کلمات ترکیب شود معنی جدیدی می دهد.

در اینجا می توان گفت که هر وقت قسمت اول جمله را تغییر دهیم. می توانیم جمله را گسترش دهیم و جمله های بیشتری بسازیم.

*نویسنده ی بخوان و بیندیش " **سیب و یاس** " از خانم مژگان بابامرندی است.

*شاعر شعر " **وطن** " آقای محمد تقی بهار (ملک الشعرا) است .
